

Factsheet UNESCO

De **Stelling van Amsterdam** en de **Nieuwe Hollandse Waterlinie**, samen de **Hollandse Waterlinies**, zijn gemaakt om ons land te beschermen tegen de vijand in oorlogstijd. Van 1815 tot 1940 waren de Hollandse Waterlinies een onneembare vesting. De Stelling van Amsterdam is Werelderfgoed sinds 1996. De Nieuwe Hollandse Waterlinie het grootste Rijksmonument van Nederland en genomineerd om als uitbreiding op de Stelling van Amsterdam ook de werelderfgoed status te krijgen. Ze zijn uniek in de wereld.

Wat is UNESCO Werelderfgoed?

UNESCO is de afkorting van United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization en is opgericht in 1945. UNESCO draagt bij aan de doelstellingen van de Verenigde Naties en streeft naar behoud en ontwikkeling van uitzonderlijke en universele waarden en verbetering van de leefomstandigheden van alle mensen ter wereld. Sinds 1972 is het Werelderfgoedverdrag door 192 landen is ondertekend. Dit verdrag is bedoeld om cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, beter te kunnen bewaren voor toekomstige generaties.

Op de lijst van UNESCO Werelderfgoed staan wereldberoemde voorbeelden als de Chinese Muur (China), de piramides van Gizeh (Egypte), Grand Canyon National Park (USA), Mont-Saint-Michel (Frankrijk) en de Dom van Keulen (Duitsland). UNESCO wijst deze plekken aan als onvervangbaar en van uitzonderlijke en universele waarde. Als wereldburgers zijn wij gezamenlijk verantwoordelijk voor het behoud en beheer ervan. Dat doen we voor ons zelf, voor elkaar en voor de volgende generaties.

Wat is ICOMOS?

ICOMOS is de afkorting voor International Council on Monuments and Sites. ICOMOS is de officiële adviseur van UNESCO voor zaken betreffende het Werelderfgoed.

ICOMOS is een internationale, onafhankelijke non-gouvernementele organisatie voor de ontwikkeling en uitwisseling van theorie, methodologie en technologie met betrekking tot de bescherming, het behoud en het beheer van monumenten. In toenemende mate worden onder monumenten ook verstaan samenhangende complexen van cultuurhistorische waarde (stads- en dorpsgezichten, landgoederen, etc.).

Nederlandse UNESCO Werelderfgoed monumenten

Nederland heeft op dit moment 10 aangewezen Werelderfgoed-monumenten. Dit zijn de Stelling van Amsterdam, Schokland (Flevoland), de Molens van Kinderdijk, de binnenstad van Willemstad (Curaçao), het Woudagemaal (Lemmer), De Beemster, het Rietveld-Schröderhuis (Utrecht), de Waddenzee, de Grachtengordel van Amsterdam en de Van Nelle fabriek in Rotterdam. (werelderfgoed.nl)

Waarom de UNESCO Nominatie?

Vanaf het eind van de jaren '90 van de vorige eeuw hebben het Rijk, de provincies en andere partners samengewerkt aan herstel, restauratie en herbestemming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. In 2011 is de Nieuwe Hollandse Waterlinie opnieuw geplaatst op de voorlopige lijst van werelderfgoederen, als uitbreiding van de Stelling van Amsterdam, die al vanaf 1996 de status van werelderfgoed heeft. In 2014 heeft het Rijk het Nationaal Project Nieuwe Hollandse Waterlinie overgedragen aan de vier provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant. Deze provincies, verenigd in de Liniecommissie, hebben vervolgens de ambitie waarmee zij invulling geven aan hun verantwoordelijkheid vastgelegd in de Bestuursovereenkomst Nieuwe Hollandse Waterlinie 2014 – 2020, het 'Pact van Altena'. Het verkrijgen van de werelderfgoedstatus vormt een belangrijk onderdeel van dit pact.

Mede als resultaat van het Nationaal Project zijn heel veel forten, sluizen, groepsschuilplaatsen en andere elementen in de Nieuwe Hollandse Waterlinie toegankelijk gemaakt voor een groot publiek. In de periode van 2014 tot en met 2020 ligt het accent meer op gebruik van de linie voor nieuwe functies en het verzilveren van de nominatie van UNESCO Werelderfgoed.

Welke kans biedt de UNESCO status?

Een plaats op de prestigieuze Werelderfgoedlijst geeft officieel 'internationale allure'. Het is een soort Michelinster voor erfgoed. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat er positieve economische effecten voor een monument zijn te behalen als gevolg van de Werelderfgoedstatus. Vooral voor het aantrekken van (internationale) toeristen is de status aantrekkelijk.

Welke verplichtingen zitten er aan de UNESCO status?

UNESCO Werelderfgoed status geeft naast kansen ook verplichtingen. UNESCO legt zelf geen regels op. De plaatsing op de werelderfgoedlijst levert wel de verplichting op om ruimtelijke ontwikkelingen te melden in het geval die ontwikkelingen negatieve consequenties kunnen hebben voor het Werelderfgoed. Een Werelderfgoed monument heeft de plicht om haar 'unieke waarden' in stand te houden en te beschermen. Het beschermen en in stand houden van het erfgoed is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van overheden, partners en stakeholders.

Toegevoegde waarde

Het behalen van de werelderfgoedstatus in 2020 voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie als uitbreiding van de Stelling van Amsterdam is een bevestiging en erkenning van de 'unieke waarden' de 'Outstanding Universal Value' (OUV) van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en een bekroning van de inspanningen die hiervoor zijn gedaan. De UNESCO werelderfgoedstatus versterkt het behoud en de ontwikkeling van de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie samen. De status onderstreept en bevestigt de betekenis van dit unieke erfgoed en daarmee de betekenis voor de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit in ons land. Het biedt daarnaast economische en maatschappelijke kansen, de mogelijkheden om meer (internationale) bezoekers naar het gebied te trekken en de mogelijkheden om de exploitatie van het gehele erfgoed te bestendigen en de beleving te vergroten.